55 Lita...

d wszego złego, W...

wszelkie...

ánie

grzech

s Pan...

...niem skrzydeł twoich

Modl...

...E ktorego O...

...oim roz...

tanarios alendos esse vberius; Mercurialis ad hanc diuersitatem tollendam du-plex scribit esse quartanæ principium, aliud breue, quod primis paroxismis terminatur, aliud, quod concluditur terminis cruditatis, & coctionis, & longissimu esse solet addens Auicennam, si primo modo accipiatur principium, recte imperare victum tenuem ab initio quartanæ, sed si secundo modo, valde melius sentire Gal. & alios, dum in hoc principio dicunt minime expedire victum tenuem; veruntamen huic responso acquiescere minime possum, quoniam quartana febris legitime, & exquisita longissima esse solet 1. epid. com. 3. t. 4. quod si quis dixerit Hipp. in lib. de carnibus ad finem memoriæ traditũ reliquisse, quartanam febrem duabus hebdomadis iudicari, & 2. aph. 25. æstiuas quartanas breues nuncupare, concedam & ego quamlibenter, sed cum rarissime hoc eueniat in ea, de qua sermo, & vnicuique vel ruditur in arte versato abunde constet in morbo, qui cito sua tempora permeat, nulla ratione conuenire victum liberalẽ, sed omnino parcum, nunquam putauerim ad hoc ipsum solum in eo præcepto tradendo respexisse Auiccenam. Accedit, quod Auic. nõ loquitur de huiusmodi quartanis quę paucis terminantur paroxismis, vt clare ex eo colligitur, quod subiungit, post tres septimanas pleniori cibo nutriendos esse quartanarios, ita vt expresse velit in quartana de qua sermo, a principio tenui omnino victu esse vtendum, non pleno, & copioso, vt habet Gal. Quamobrẽ dicatur potius, si nos propriam rationem, & indicationes spectemus, quæ a temporibus morborum accipiuntur, ita esse agendum, vt consulit Gal. ipse, verum si ad aliquod aliud, quod coniunctum sit, respiciamus, quodque propriam quandam habeat indicationem, quæ priorem ex morbo desumptam obscuret, profecto debemus rationem, si non vndique aliqua saltem ex parte immutare; fere enim semper a principio quartanæ, veluti cuiuscunque affectus melancholici prima vocata regio plurimis scatere solet crudioribus excrementis ex mala concoctione ventriculi, qui in illis frigidus est; vnde inter initia cogi videtur medicus tenuem victum præscribere, vt interim coquantur, ac debellentur cruditates, a quibus ventriculus leuatus rectius proprio fungitur offitio, qua re præstita, possumus victus rationem instituere prout tẽpus, & natura morbi postulare videtur. Ex quibus clare cernitur, quomodo victus ratio, & plena, vt ait Galen. & tenuis, vt habet Auicen. in quarta[...] Vbi enim curans medicus cognouerit multas [...] vndique debeant, antequam morbum adauge[...]sque præscribatur, quo maiori ex parte deuictas[...] assequetur; postea vero vsque ad consistentiá [...]t viros in illud vsq; tempus ferendo oneri suffic[...]lutum quæsitũ, mox (cũ paucis Chyrurgicum fo[...]maceuticum ventum est in quo primum multis c[...]bus probatum fuit, quartanam a principio lenite[...]pit 1. ad Glauc. & male agere medicos illos rec[...]ibus insequentes, contra Gal.

mentem

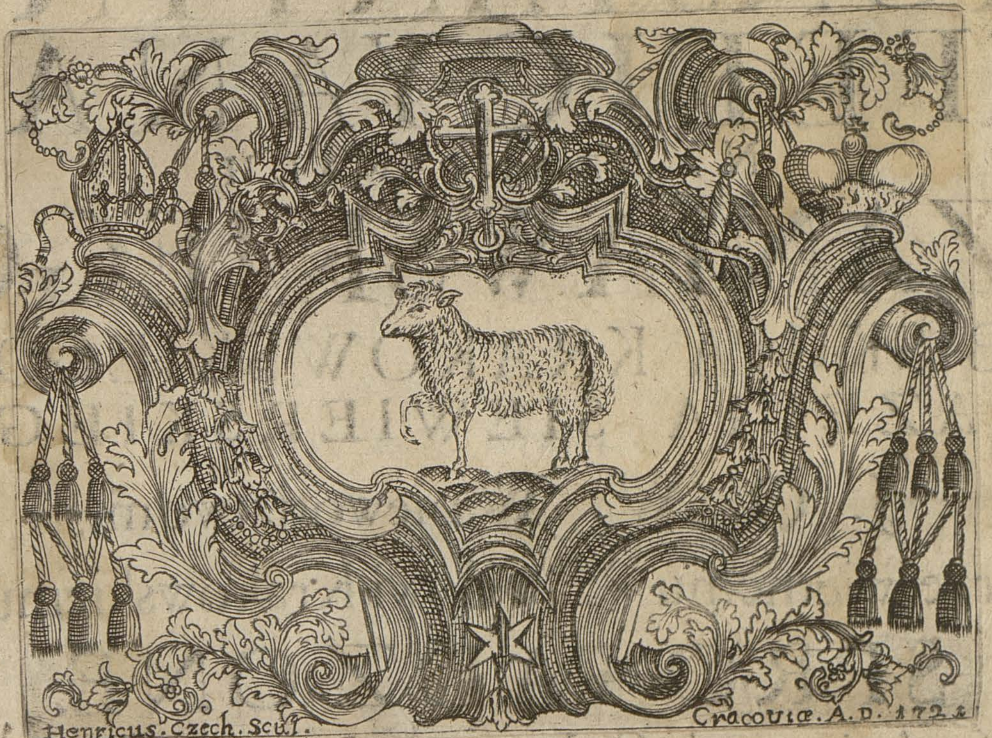
tanarios alendos esse vberius; Mercurialis ad hanc diuersitatem tollendam di-
plex scribit esse quartanæ principium, aliud breue, quod primis paroxismis ter-
minatur, aliud, quod concluditur terminis cruditatis, & coctionis, & longissimu
esse solet addens Auicennam, si primo modo accipiatur principium, recte im-
perare victum tenuem ab initio quartanæ, sed si secundo modo, valde melius
sentire Gal. & alios, dum in hoc principio dicunt minime expedire victum te-
nuem; veruntamen huic responso acquiescere minime possum, quoniam quar-
tana febris legitime, & exquisita longissima esse solet 1. epid. com. 3. t. 4. quod si
quis dixerit Hipp. in lib. de carnibus ad finem memoriæ traditũ reliquisse, quar-
tanam febrem duabus hebdomadis iudicari, & 2. aph. 25. æstiuas quartanas bre-
B ues nuncupare, concedam & ego quamlibenter, sed cum rarissime hoc eueniat
in ea, de qua sermo, & vnicuique vel ruditer in arte versato abunde constet in
morbo, qui cito sua tempora permeat, nulla ratione conuenire victum liberalẽ,
sed omnino parcum, nunquam putauerim ad hoc ipsum solum in eo præcepto
tradendo respexisse Auiccenam. Accedit, quod Auic. nõ loquitur de huiusmo-
di quartanis quę paucis terminantur paroxismis, vt clare ex eo colligitur, quod
subiungit, post tres septimanas pleniori cibo nutriendos esse quartanarios, ita
vt expresse velit in quartana de qua sermo, a principio tenui omnino victu esse
vtendum, non pleno, & copioso, vt habet Gal. Quamobrẽ dicatur potius, si nos
propriam rationem, & indicationes spectemus, quæ a temporibus morborum
accipiuntur, ita esse agendum, vt consulit Gal. ipse, verum si ad aliquod aliud,
C quod coniunctum sit, respiciamus, quodque propriam quandam habeat indica
tionem, quæ priorem ex morbo desumptam obscuret, profecto debemus ratio-
nem, si non vndique aliqua saltem ex parte immutare; fere enim semper a prin-
cipio quartanæ, veluti cuiuscunque affectus melancholici prima vocata regio
plurimis scatere solet crudioribus excrementis ex mala concoctione ventriculi,
qui in illis frigidus est; vnde inter initia cogi videtur medicus tenuem victum
præscribere, vt interim coquantur, ac debellentur cruditates, a quibus ventri-
culus leuatus rectius proprio fungitur officio, qua re præstita, possumus victus
rationem instituere prout tẽpus, & natura morbi postulare videtur. Ex quibus
clare cernitur, quomodo victus ratio, & plena, vt ait Galen. & tenuis, vt habet
Auicen. in quartana ab initio administrari possit. Vbi enim curans medicus co-
D gnouerit multas latitare cruditates, quæ absumi vndique debeant, antequam
morbum adaugeant, tunc ab eo cibus tenuis eo vsque præscribatur, quo maiori
ex parte deuictas a calore, & consumptas ieiunio assequetur; postea vero vsque
ad consistentiã morbi pleniorem cibũ imperet, vt viros in illud vsq; tempus fe-
rendo oneri sufficere valeant. Post huiusmodi solutum quæsitũ, mox (cũ paucis
Chyrurgicum fontem absoluerimus) ad Pharmaceuticum ventum est in quo
primum multis cum rationibus, tum auctoritatibus probatum fuit, quartanam
a principio leniter esse tractandam, vt Gal. præcipit 1. ad Glauc. & male agere
medicos illos recentiores, qui nonnullas è veteribus insequentes, contra Gal.

mentem

NIEBO
w Herbownym JUNOSZY,
JASNIE OSWIECONEGO
XIAZĘCIA JEGOMOSCI,
KONSTANTYNA FELICYANA
NA SZANIAWACH
SZANIAWSKIEGO,
BISKUPA KRAKOWSKIEGO,
XIAZĘCIA SIEWIERSKIEGO,
J. O. W. Woiewodztwom,
Prześwietnemu Wáwełowi Krákowskiemu,
SPROWADZONE.
Kazániem ná Solennym Jego Ingresśie,
Od W. J.M. X. MIKOŁAIA DÖNHOFFA,
KANONIKA KRAKOWSKIEGO,
PROBOSZCZA SANDOMIRSKIEGO, &c.
W Kośćiele Kátedrálnym Krákowskim
REMONSTROWANE,
Roku Páńskiego 1721. Dniá 4. Máiá.

W KRAKOWIE,
w Drukárni Fráńćiszká Cezárego, J. K. M. y J. O. J. M. X. Biskupá Krákowskiego,
Xiążęćiá Siewierskiego, Ordynáryinego Typografá.

Ná Herbowny Kleynot
JASNIE OSWIECONEGO
X I Ą Z Ę C I A
J E G O M O S C I.

Ná Niebieskim Báránek niech pánuie Thronie,
Rządź Wáwelem w Troiſtey JUNOSZO Koronie.
Wyżſzeć Polská, więkſze Rzym, Honory gotuie:
Do nich Ci, krok wznieśiony, drogę pokázuie.

JASNIE OSWIECONE XIAZE.

TA iest iuż ogłoszonych W. X. Mśći pochwał Szczęśliwość, że ie sam FELICYAN w Dźień swoiemu dedykowány Honorowi, Polskiemu Swiátu ná oko pokázuie: y nie tylko Páńskiey nie dawno audiencyi, ale też Xiażęcego, dźiś ná záwsze, respektu godne sadźi: bo Twoie. Ponawiam, w Ich reciprokácyi, nieodmienny ku W. X. Mći áffekt: ktory sie iuż nie lekkim popisuie piorem, ále trwáła zászczyca im-

pressya, y gruntownym powinney uprzeymośći określa Stylem: áby go z pámięći y z sercá żadne nie mogły wygluzowáć wieki. *Niechay Ci J.O. Xiaże, przy Solenney* FELICYANA *dźiśieyszego ápprekácyi, madre dowćipnych Oratorow Obroty, śiebie z szácowna Fákundyia, ni złoty z ust Herkulesá snuiacy się rázem z słowy łáńcuch, pokornie oddáia* in vinculum. *Ia záś tym Cię sámym, Iáśnieyszych nád Słońce Xiażęcych Cnot, Niebem, y świetnych Zodyákiem talentow wiażę, ktorymeś nas sobie obligował do dálszych usług:* Maximum fidei in Principe vinculum eſt, parere optimo. *Wiem, J. O. Xiaże, że godnieyszego nie ma Polská dla Ciebie upominku, nád Niebo: álbo nád Niebieski Kleynot, to iest, sámego Ciebie:* Eſt hæc natura Principum, quæ Siderum. *Więc przyimiy J. O. Xiaże, to, ktoreś sam w Herbownym Twym y naypierwszym znáku* JUNOSZY *do nas sprowádźił, Niebo, zá naymilszy prezent. A wybacz: że niezmierzone splendory szczupła ćieśnić kárta; y Xiażęcey iásność Godnośći, niezdolna odważam się ádumbrowáć praca: życzac* Beata Tempora *przy pomyślnych sukcessách, y wyższych co raz Honorách*

Livius. Plinius.

Wáſzey Xiąſęcey Mośći,

nayniższy sługá

MIKOŁAY DÖNHOFF,
Kánonik Krákowski.

KAZANIE.

Hic fert fructum multum. *Joan: 15.*

BOG ći zápłáć większą w Niebie y ná ziemi Chwały Aukcyią, dźiśieyszy Korony Polskiey Pátronie, FLORYANIE S. zá to, żeś dźiś Iáśnie Oświeconego Xiążęćiá Nászego, iákbyś mu do Honorow márszałkował, od wystáwioney sobie przy Krákowie Bázyliki, ná Thron Xiążęcy, roczną Biskupiey prezencyi stęskniony expektátywą, solennie, przy liczney y Páńskiey Assystencyi, ná rękách Senatorskich, ná sercách nas wszytkich, cáłym sercem kocháiącego Oyczyznę Senatorá, KONSTANTYNA FELICYANA wprowádźił; miásto tryumfálnych okrzykow z Ewángelistą moim, Ianem S. wołáiąc: *Hic fert fructum multum!* Przypátrz się ieno miła Polsko pożyteczney Pospolitemu Dobru mądrych Rad Iego dźielnośći, przypátrz Prześwietna Dyecezyio Xiążęcym, bá Kárdynálskim szczęśliwego Pásterzá Cnotom, przypátrz Iáśnie Oświecone Woiewodztwo Biskupowi, á przyznasz: że ći go słusznie FLORYAN Swięty, pálcem ręki swoiey w tym tu Káthedrálnym nászym Kośćiele ze czćią złożoney wytyka: *Hic fert fructum multum!* To to Pásterz! to Biskup! ktorego profituiące Kośćiołowi Bożemu zasługi, sam Pobożnośći kwiát y wielka Cnot krescencya, prawdźiwą Flora, czy Floryánem koronuie: *Hic fert fructum*

J. O. Xiążęćiá I.M. Nászego Ingres w dźień S. Floryáná przy liczney Senatorskich Purpur áßystencyi odpráwiony.

Naprzod S. Floryáná Kościoł Biſkupia záiáśniał prezencya.

multum. Torował kiedyś drogę Monárchá Polski KAZIMIERZ do náſzey Korony záproſzonemu z Rzymu FLORYANOWI; dźiś ſam FLORYAN náſtępuiacemu po świętey pámięći KAZIMIERZV Biskupie Krákowskim, KONSTANTYNOWI rázem y FELICYANOWI kredenſuie. Podáie mu Swiętą ſwoię z Ołtarzá Rękę, czyli też bierze ná porękę, y w protekcya drogi ten Cerery Polskiey Owoc, y godny Niebá prezent, ná Páńskim lokuiac Máieſtaćie. *Hic fert fructum multum.* Gdy po sławnym Ierozolymskim zwyćięſtwie tryumfálny Wiazd do Rzymu odpráwował Titus Veſpáſiánus Ceſarz, po inſzych ſpoliałách, iáko to, po złotym Stole y lichtarzu, po niezliczonych Kleynotách, nieśiono Księgę Praw Boskich y Cerymonij, od Moyżeſzá nápiſána. Przy tryumfálnym y ſpokoynym Biskupá moiego dźiśieyſzym Ingreſśie, między rożnemi Honoru Iego Inſigniámi, y ſzácownemi Ołtarzá ozdobámi, nieśie Pállás, iáko drogi cáłey Diecezyi kleynot, *Epiſtolam Paſtoralem,* z tą inskrypcyą: *Fert fructum multum.* Nie tylko tey Páſterzá moiego złotey Księgi madrze do nas wſzytkich nápiſáney, káżda literá *auró, cedrog notanda;* ále też co słowo, to źiárno, *Semen eſt Verbum DEI,* ná dobrą źiemię ſerc náſzych rzucone, tyśiacznym ſzczyćić ſię może pożytkiem. *Fert fructum multum.* Ale máłom powiedźiał. Bárdźieyći ieſzcze Prześwietny Wáwelu Krákowski, y cáła Polsko, fruktyfikuie Iáśnie Oświecone Xiażę KONSTANTYN y FELICYAN, kiedy w ſámo profituie Niebo. *Hic fert fructum multum.* Odbieraſz nie żelázne, ále złote wieki, kiedy przyimuieſz *Aurei Velleris* Biskupá: ktory *accreſcente* wedle Máthemátyká, dniá dźiśieyſzego, *Luná, creſcit:* idźie w gorę Honorow, Splendorow, Preeminencyi, tym ſámym że ſię do nas zbliżył, *creſcit creſcente aſtro.* Odbieramy wſzyſcy od ćiebie I. O. Xiaże KONSTANTYNIE y FELICYANIE, drożſze nád Kolchickie, bo Niebieskie złotych ſzczęśliwośći Runo, álbo cáły z Herbownym Twym IUNOSZĄ Niebá Zodyák: *Cœlorum in ordine primus eſt ARIES.* Toć iuż przyznáć muſzę, że nie inſzy pożytek dźiś od Ciebie Miłośćiwe Xiaże odbieramy: *Hic fert fructum multum,* tylko przy ſolennym Twoim Ingreſśie, ná Thron Xiażęcy y Biskupią Káthedrę, Prześwietnemu Wáwelowi Krákowskiemu.

Reká S. Floryáná ieſt w Kośćiele Kátedrálnym Krákowſkim.

Od J. O. Xiażećiá J. M. náßego Epiſtola Paſtoralis *do ſwoiey madrze nápiſána Diecezyi.*

J. O. Xiażećiá J M. náßego Herbowny Junoſzá *Niebo do nas ſprowádźił.*

mu, y owszem cáłemu świátu Polskiemu, w Herbownym IUNOSZY Niebo sprowádzone.

Tá Xiążęcego Pánegyriku, tá lichey mowy moiey Máteryia będźie. Supplikuię iednák *Principis Clementiæ* o nietęskliwą audyencyią, sądząc z Seneką: *Nullum sine venia placuit ingenium.* Ná dálszym záś celu dykcyi moiey bądź naypierwszy Monárcho BOZE, ná ktorego Część y Honor niech będźie káżde słowo. Seneca.

MAią pospolićie Páńskie ślády, te, co Słońce progressy; rowną z wypogodzonym Niebem prerogátywę. Gdźie tylko wkroczą, dokąd miłośćiwy uczynią Ingres, tám się záraz wszytkie gromádzą splendory, rowne Niebieskim Luminarzom świátłá, hurmem ćisną. Ták dálece, że gdźie Páńska záiáśnieie Prezencyia, tám álbo źiemiá Niebem, albo Ziemią stáie się Niebo: *Quocunq̃ ingentes animæ divertitis, grandis Vos luminum copia circumstat; adeoq̃ Vrbibus novum invehitis Orientem*; mowi Orator. Coż dopiero mowić o tym? ktorego Oyczysta Rodowitość pięknie zkolligowáłá z Niebem? ktory się tym, co y Niebo, pieczętuie Herbem? tymże zászczyca znákiem? *Magnoq̃ ARIES apparuit astro.* Co mowić o tym? ktory wypogodzoną záwsze zdrowych Rad twarzą, iáko *primæ magnitudinis sidus*, Oyczyznie y Wolnośći nászey, nie iedną chmurą woiennemi piorunámi groźną otoczoney, pięknie przyświecał? *Inter nubila Patriæ svaviter renidebat*; y niezgodne uspokoiwszy ánimusze, wesołe pokoiu chwile z Niebá zsyłał? *Serenavit omnia, quæ nativo afflavit sidere.* Co mowić o tym? ktorego Biskupi y Senatorski ánimusz, *&* *in toga, & in Sago*, iáko firmáment żadnemi niewzruszony przećiwnośćiámi, prawdźiwie KONSTANTYN, zá dobro pospolite sercem się y życiem záftáwiáiacy, murem iest y niedobytą Fortecą: *Ardua nulla timens, animum non viribus æquans: nil grave, nil durum censet, nil linquit inausum.* Obroć tu mowę twoię Wielki Károlá V. Oratorze do Iáśnie Oświeconego Xiążęćiá moiego, á obaczysz, że y ná iedno iotá, pochwałá od prawdy nie ustąpi: *Nunquam Regius Tuus animus, Princeps, nutante vel etiam urgente Fortuná abjectè se demisit.* Zadna gwiazdá, choćby też y *fixa stella*, ták wiernie swemu nie służy firmámentowi, iáko ten Iáśnie

Iedná Páńskiey Prezencyi, co y wypogodzonego Słońcá prerogátywá.

Valerius.

Kanon.

J. O. Xiążęćiá J. Mśći KONSTANTYNA y FELICYANA Męstwo y Szczęśliwość w uspokoioney Oyczyźnie.

Dares.

In Paneg. Caroli V.

Oświecony náſz Luminarz, przy rożney ſzczęśćia álternaćie, nieodmiennie, ſtátecznie, słowem: záwſze KONSTANTYN Polskiemu świeći Niebu. Bo wie dobrze, co Rzymski Mowcá nápiſał: *Præclara eſt æquabilitas in omni vita, & conſtans ſemper vultus, eademq; frons.* Swięta Cnotá, y z Niebem skrewniona Konſtáncyia w pobożnych kocha ſię KONSTANTYNACH. Co mowić? zápátruiąc ſię to ná Herbownego IUNOSZĘ, ktory *in medio ſortitus ſidera mundo*, w puł Polski, *in meditullio Regni, in Metropoli* cáłego Krolestwá ná Krákowskim Wátykánie, w troiſtey iáśnieie Koronie? To, ná firmáment wrodzoney Páńskiemu ánimuſzowi Cnoty, wielkiey dźielnośći, y polerownieyſzego nád kryſztał dowćipu, mądrośćią między gwiazdy policzonego Senatorá? Wielkiego, nie tylko z imienia, ále y z Cnoty, *benemeritisq; de Republica*, KONSTANTYNA? wſzytkich ſzczęśliwośći *Compendium* FELICYANA? Co mowić? ieżeli nie to, że dźiśieyſzy I. O. Xiążęćiá náſzego ſolenny ná Biskupie y Xiążęce *ſubſellium* Ingres, Niebo do nas ſprowádźił. Cieſz ſię iáko chceſz Archimedeśie, Dedálá ręką wyrobionym Niebem, ktorym ćię udárowáły Syrákuzy. Niech po zmyślonych obłokách wyniosłe Arátá słynie Imię, że Sceniczna ſztuka gwiazdy ná źiemski przeniosł firmáment. Tobie miła Polsko twoy dźiśieyſzy Páſterz y Oćiec, nie zmyślone, álbo báieczne dáie Niebo, ále prawdźiwe. *Non fabula cælum, ſed virtus non ficta dabit.* Y nie bayka tego, ále Piſmem dowiodę.

Cicero. Manilius. Dares.

Gen: 2. Geneſis 2do. *Complevit DEVS die ſeptimo opus ſuum, & benedixit diei ſeptimo, & ſanctificavit illum.* Skończył BOG dniá śiodmego Fábrykę cáłego świátá, y pobłogosłáwił śiodmemu dniowi, y poświęćił go. Morálnemi nie báwiąc ſię dygreſſyámi, do zámierzonych idę pochwał; Czemu, proſzę, nie dźień pierwſzy, ktorego BOG záczął wyrabiáć dźieło ſwoie, nie drugi, nie trzeći, ále tylko śiodmy ſtáie ſię godnym áffektu, y błogosłáwieństw Boskich: *Benedixit diei ſeptimo?* Bo dźień śiodmy należeć miał do komputu, do regeſtru ſzczęśliwey wieczności, do Niebá: *Dies ſeptimus, dies beatitudinis*, przyznáie Iunilius. *Hâc enim die requieſcet DEVS cum Sanctis ſuis in æternum, poſt opera bona, quæ operatur in eis.* Dźień śiodmy figurą ieſt dniá tego, ktorego nas BOG obiecáną w Nie-

Dźień Ingreſſu J. O. Xiążęćiá I. Mći náſzego do komputu dni Niebieſkich należy.

Junilius.

w Niebie zdobić będźie Korona, po długich ná tym tu świećie pracách, fátygách, y trudách dla BOGA podiętych, ktorych BOG sam sprawca y zapłátą iest. Ale czemuż y dni insze tey prerogátywy mieć nie miáły, áby się Niebem tytułowáły, y dniem chwały? Iáśnieysza nád Słońce responsya sáme dáią ćiemnośći; kiedy o nich Literá Swięta mowi, iż po dźiennym świetle záwsze nástępowáły, y czyniły álbo zámykáły y kończyły dźień drugi, dźień trzeći stworzenia świátá: *Factum est vespere & mane, dies tertius, quartus.* A dniá śiodmego, iákby iuż ćiemnośći y wieczorá żadnego po nim nie było, nie postały umbry ná świećie, kiedy o nim milczy Pismo Boże: żadney wzmiánki nie czyni o wieczorze, y nocy dniá śiodmego; dźień śiodmy, dźień bez wieczorá. Toć iest y pomienionego Iuniliuszá zdánie: *Ad hunc sanctum diem, nec nox, nec vesperum pertinet.* Czemu? *quia lucerna Agni illuminabit illum.* Dźień śiodmy, ktorego BOG zákończył strukturę świátá, wieczorá y nocy nie zna? toć Niebem iest, o ktorym mowi Ian S. Apocalyp: 21. *Nox non erit illic.* Bo wszytkie ćiemnośći z Niebá ruguie Báránek: *Lucerna ejus est Agnus.* Gdźie to niewinnego Báránká *sidus* iáśnieie, tám dźień bez nocy, bez nieprzyiáznego wieczorá, tám Niebo. Tu iuż, iest ći czego winszowáć Prześwietny Wáwelu, y owszem cáła Polsko, że dni swoie, nie tylko *sine nube,* ále też *sine vespere & nocte*, od tąd prowádźić będźiesz; precz ći wszytkich przećiwnośći ustąpią umbry, szczęśćie ćię bez odmiány przy KONSTANTYNIE, iáko *dies septimus, dies Beatitudinis; benedixit diei septimo,* pokoy, Błogosłáwieństwo Boskie, y sámo Niebo czeka; bo ten Iáśnie Oświecony Luminarz *Lucerna Agnus*, dźiś ná twym iáśnieie Tronie; y przy nim będźie ná źiemi, iák w Niebie; pomyślne sukcessy, szczęśćie przy FELICYANIE, *Dies septimus, dies Beatitudinis.* Nie dármo Cię Wielki nász Infułaćie, ktoś nie dawnemi czásy, z dowćipnych y twoich Oratorow, iednym Krolow kochániem, Páństwá y Pospolstwá ukontentowániem, práwie Niebieskiemi názwał delicyámi; gdy pod Herbownym twoim IUNOSZĄ, to potomnym wiekom mądre zostáwił Epigrámmá: Idem.

Pallia Præsulibus, Vellus das Regibus, Agne:
Deliciæ Domini! Deliciæ Populi!

Apoc: 20. *Apocalypsis* 20. Widźi Ian S. Aniołá zstępuiącego z Niebá ná źiemię, trzymáiącego klucz od przepáśći, y snuiący się z ręki łáńcuch: *Vidi Angelum descendentem de Cælo, habentem clavem abyssi, & catenam magnam in manu sua.* Niechcę bydź dwornym Anielskiego przezwiská bádáczem; bo się boię, áby mi ten Anioł, ták, iáko *ludicum* 13. nie odpowiedźiał: *Cur quæris nomen meum, quod est mirabile?* Imię Anielskie cudowne: rozum ludzki ledwo go dośćignie, á ięzyk iák wymowi? Aliśći mi zá Aniołá Anioł Apokáliptyczny, Ian odpowiáda: *Vidi Angelum fortem.* Nie pytay się więcey co zá imię Aniołá tego, ktory dźiś solenny Ingres z Niebá, y z Niebem, do ćiebie Krákowski Prześwietny Wáwelu, do ćiebie Iáśnie Oświecone Woiewodztwo, do ćiebie Stołeczne Korony Polskiey Miásto Krákowie, przy liczney splendorow swoich odpráwia komitywie, y Herbownego wprowadza IUNOSZĘ? Oto Nomenklátura Iego, y Iáśnie Oświecone Imię: *Angelus fortis.* Niebieski Mocarz, lepiey wyráżę, KONSTANTYN y FELICYAN. *Vidi Angelum descendentem de Cælo?* Tyżeś to KONSTANTYNIE? Tyżeś to FELICYANIE? Tyżeś to Aniele, dźiś głęboka submissya, przy Ascensyi ná Thron Xiążęcy y Biskupia Kátedrę, *Descendens Angelus?* Anioł z Niebá do nas zstępuiący, y wszędźie máiący Niebo, tudźiesz przy sobie? Ták iest: *Vidi Angelum descendentem de Cælo.* Nie źiemiá niestátek, Anyołá nászego Mátka iest, ktora *nunquam in eodem statu permanet*, ále sámá szczęśliwa wieczność, sam Niebieski firmáment; gdźie co Anioł, to KONSTANTYN; co KONSTANTYN, to Anioł: co Swięty, to FELICYAN; co FELICYAN, to Swięty. Wszák *Status in Cælo cunctos durabit in Annos?* W Niebie wieczna szczęśliwość; to iest, w Niebie KONSTANTYNOWIE y FELICIANOWIE się rodzą. Co o Tobie Iáśnie Oświecone Xiążę Herbowny mowi IUNOSZA? ieżeli nie to, co Pòétá o Kárdynale Rádźiejowskim: *Te fulgida, Princeps, excepére ostrô priùs incunabula, quàm Sol: Patritium pro sole iubar præluxit; avita Stemmata, pro Cælo.* Możesz Apelleśie Polski z nászego KONSTANTYNA málowáć Aniołá, y owszem wszytkie Chory Anielskie, stosuiąc się do Swiętey Mechtyldy imáginácyi. Ieżeli spoyrzysz ná niego, iáko ná Kápłáná, dla BOGA około dusz

J. O. Xiąże KONSTANTYN y FELICYAN z Niebá y z Niebem zesłany Anioł, czy Aniołow Głowá?

P. Słow: Revelat: S. Mecht: c. 14.

sobie

ſobie powierzonych prácuiącego? máluyże z niego Tobiaſzowego Aniołá: *Aſpectus ejus, ſicut fulgur; & veſtimentum ejus, ſicut nix.* Grom y piorun ná złe, ſam kándor życzliwośći dobrym. Ieżeli ſpoyrzyſz ná zátopionego w BOGV, y w Niebieskich kontemplácyách Biſkupá? máluy z niego Archániołá; o ktorym wſpomina Páweł S. *1ma ad Theſſalon:* 4. *Ipſe Dominus in voce Archangeli deſcendit de Cælo.* Ieżeli ſpoyrzyſz ná Páński ánimuſz, źiemskie depcący znikomośći, y do wſpániálſzych myśl obrocona ákcyi? máluy Xięſtwá: *Principatus*; á ia przypiſzę: *Sic altum aſſurgis, Princeps, at Principe major, par ſolijs: uno tantum ad faſtigia paſſu eluctéris adhuc, ſublimior omnibus ibis; & ſolùm minus ipſo Numine Numen.* Ieżeli ſpoyrzyſz ná Páſterską Iego władzą, ná Oycowską miłość, ná pieczołowánie y ſtáránie ſię o ſwoie owieczki? máluy z niego *Poteſtates* Mocárſtwá. A nád obrázem rzuć Sentencyą Pliniuſzá: *Nullum eſt præſtabilius, aut pulchrius Deorum munus, quàm bonus Princeps.* Ieżeli ſpoyrzyſz ná godne Kárdynálskiego Imienia Cnoty KONSTANTYNA náſzego? máluy z niego: *Virtutes*; Iſtotę Cnot Anielskich. A ia podpiſzę: *Sic, quò Præſul abis, Pietas veſtigia prenſat; ceu ſolem, comes umbra; vehisq; ingentia tecum agmina virtutum.* Ieżeli ſpoyrzyſz ná pomiárkowáne w nayćiężſzych przećiwnośćiách áffekty, y wiktorya śiebie ſámego? máluy Páńſtwá: *Dominationes.* Ach, pięknez to pánowánie! A Pliniuſz znowu da Lemmá to, co Tráiánowi: *Non timet bella, nec provocat.* Ieżeli ſpoyrzyſz ná ſerce, Stolicę Nayświętſzego DVCHA, y Dárow Boskich? máluy *Thronos*, Throny y Máieſtaty Anielskie; á nád niemi Ariſtoteles ſwoię położy konkluzyią: *Solis bonis Honor debetur.* Ieżeli ſpoyrzyſz ná złota drogich talentow Głowę Iego, w ktorey ſámá mądrość, náuká, experyencya, y *Conſus* BOG rády, rezyduie? máluy Cherubiná; *Cherub, Scientia*: A ia złotemi literámi nád tą Anyołá moiego Głową nápiſzę: *Orbis Bibliotheca Caput.* Ieżeli ſpoyrzyſz ná oſtátek, ná pałáiące miłośćią BOGA y bliźnich ſerce, y święta Duſzę Páſterzá náſzego? máluyże z niego Seráfiná. Słowem: nie iednego maſz prototyp Aniołá w iednym KONSTANTYNIE; wſzyſtkie z niego máluy Anielskie intelligencye, przymioty, ozdoby, ſzácunki, tálentá; ktore pięknie zebrał w krotki wierſz Pòëtá: *Hic ſolers*

Do 9 Chorow Anyelſkich należy. Naprzod máluy z Kápłáná Anyołá.

Z Biſkupá, Archányołá.

Z Xiążęćiá, Xieſtwá.

Idem.

Z Páſterzá, Mocárſtwá.

Z pobożnego KONSTANTYNA, Cnoty.

Z nieuſtráſzonego w przećiwnośćiách FELICYANA, Páńſtwá.

Z pełnego Dárow Boſkich ſercá, Throny.

Z drogich mądrośći tálentow, Cherubiná.

Ná koniec máluy z świętey Duſzy, ogniſtego Seráfiná.

Idem.

lers

lers habitat plenam sapientia mentem: Pectus habet candor, comit Clementia vultum; Alta supercilium Majestas tollit; in ore lene micant Charites, deicitq; modestia frontem infra fortunas; oculos vigilantia multô irradiat cælô. Tenći to Anyoł mocny, Niebieski Mocarz, *Angelus fortis*, bo KONSTANTYN! zá BOGA, zá Kośćioł Chrystusow, zá Cnotę, zá Oyczyznę, odważnie, heroicznie, szczęśliwie woiuie; bo FELICYAN! Przypátrz się ieno uzbroionemu: Biskupia Infułá, Xiążęca Mitrá, miásto szyszaká; Pástorał, miásto Mieczá, bá y miecz w ręku: *Pro cassîde, Sanctus munit apex frontem; pro ferro, Scipio dextram.* Woiuie ráda, pobożnośćią zwyćięża, tryumfuie modlitwą; y nákazánemi supplikácyámi, bárdźiey niż z burzących kártánow, álbo z hucznych ármat, ognisto wypuszczonemi kulámi, ráźi nieprzyiaćielá, y sámę śmierć z záwźiętey morowego Powietrza imprezy zbiia: *Consiliô pugnas, pietate armatus in hostem, classica grandè tonas; dum supplex, numina terris blanda facis, precibûs.* Tenći to Anyoł dźiś nam Niebo dáie, gdy śiebie: *Vidi Angelum descendentem de Cælo.* Ten Anyoł, przy solennym dźiś Ingresśie swoim do nas, ták Biskupią piástuie laskę, że też oraz y złote Niebieskie trzyma Klucze, ktoremi sobie y nam Niebo otwiera: *Vidi Angelum descendentem de Cælo, habentem Clavem abyssi. Abyssus* przepáśćia, nie tylko Anielski Doktor Thomasz S. dla głębokiey y wysokiey Theologiczney náuki, ále też y dźiśieyszy Korony Polskiey Pátron, FLORYAN Męczennik, názwáć się może; ktory od okrućieństwá Aqwilinowego z mostu w Rzekę, iák w przepáść, był zrzucony: wszák o nim ták *Annales Poloniæ* twierdzą? *Aquilini Præfecti jussu, saxô ad collum appensô, in fluvium Anasum dejici jubetur.* Otoż ten dźiśieyszy nász Anyoł, tymże Kluczem, ktorym sobie FLORYANA Swiętego Bázylikę, iáko *Sanctiorem Abyssum*, otworzył: otwiera y Niebo: *Tibi dabo claves Regni Cælorum.* áby pokazał, że *à summo Cælo egressio ejus*, z Niebá zesłány Pásterz, Niebo do nas sprowádźił: *Vidi Angelum descendentem de Cælo, habentem clavem abyssi.* Vderzy ná nas iáki, *Immunitatis Ecclesiæ*, Kośćiołow y Wiáry Swiętey nieprzyiaćiel? Nie boymy się: stánie mu ten Anyoł, bá Anyołow wszystkich Głowá, mocno w kroku, iáko KONSTANTYN; szczęśliwie, iáko FELI-

Idem.

Roku 1720. po wszystkiey Diecezyi Krákowskiey Supplikácye nákazáne, dla oddalenia Powietrza morowego.

Idem.

FELICYAN. Y owszem z gory ná łeb, z Wáwelu ná przepáść, Pásterską mocą strąći; bá ieżeli się náprze, y do bieśá, w smoczą iámę: *Vidi clavem abyssi.* Nie boy się Pietrze záwźiętego ná twą zgubę Herodá: niech ći żelázne nielutośćiwa przećiwność ná ręce y nogi kłádźie káydány, ćięszkie łáńcuchy, okrutne pętá: odpádną sáme ná ieden dźiśieyszego Aniołá głos, *ceciderunt catenæ.* Potárgá to łácno ręká Iego, porozrywa: *Vidi Angelum descendentem de Cælo habentem catenam magnam in manu sua.* Łáńcuch w ręce u tego Aniołá, áby ná oko pokazał, że ma *potestatem ligandi & solvendi*: może *contumaces*, censur skrępowáć łáńcuchámi, może eliberowáć pokornych. Mieyże to *Omen*, szczęśliwą otuchę, dźiśieyszy Aniele z złotego Biskupiego łáńcuchá: *Vidi Angelum habentem catenam*; że iáko w łáńcuchu iedno ogniwo drugie ćiągnie, ták się do usług Twoich ieden po drugim, á co raz większy, gárnąć będźie Honor: *Et titulus titulos, & honor parit unus honores; ut veteres mitras, fascesq; recentibus ornes: Præsuleasq; novum vittas diadema coronet.* Po trzech Wáwelu Nászego Koronách, rzuca się wyższe Infuły do nog Páńskich, y Kárdynálskie pośpiesza Kápelusze: áby te przynaymniey umbellą były licznemi otoczonemu iuż splendorámi Luminarzowi Pierwszemu IVNOSZY: *Tibi vertice magno, & mitra, & gravior mitris superincubat orbis. Sed cum tot sidera flagrant, totq; urunt soles? attemperet astra Galerus.* My záś szczegulnie obligowáni Tobie Wielki Aniele, KONSTANTYNIE y FELICYANIE, że tym Biskupim złotego łáńcuchá prezentem: *Vidi Angelum habentem catenam*, ni drugi Thomasz, do pierśi y sercá swego, *ad nos viscera Tua*, do wszytkich nas zćiągnałeś Słońce, gdy śiebie: *Principes, velut Soles*; sprowádźiłeś świetny, w pierwszym między Niebieskiemi Znákámi IVNOSZY, Zodyák; wszytkich splendorow, pomyślnych szczęśliwośći, po długiey expektátywie, pożądáne Niebo. Więc iuż z Augustynem Swiętym záwołáć mogę: *O vita beata! vita tranquilla! vita sancta! vita sine labe! sine dolore! sine anxietate!* Przy Tobie Naywyższy Aniele, Iáśnie Oświecone Xiążę násze, w cáłey Diecezyi będźie iák w Niebie, pokoy, wesołość prawdźiwa, serc w BOGV kontentecá, życie ná wzor niewinnego Báránká, zgodá y

Władzá y moc Biskupia.

Otuchá większych Honorow.

Idem.

Livius.

C Brá-

P. Słowicki. Bráterska miłość: *Omnia mutabis, Præsul, meliore metallo: gemmis hora fluet, fundetur Mensis obryzo; annos Sapphiro solidabis, lustra Smaragdis; & nova concrescet Fortuna Adamante perenni.* Przy Tobie, iák w Niebie, Perłowy moment poydźie zá momentem, złote płynąć będą godźiny, dyámentowe czásy, fortunne chwile; bá szczęśliwych sukcessow práwie sámá wieczność.

Apoc: 14. Toć nam rokuie tenże Ian Swięty Prorockich pełen wyrokow, gdy mowi *Apocalyp: 14. Ecce Agnus stabat supra montem Sion, & audivi vocem de cælo, tanquam vocem aquarum multarum, & tanquam vocem tonitrui magni, & vocem sicut Citharædorum.* Ledwie co stánął Niebieski Bá-

Herbowny JUNOSZA ná Prześwietnego Wáwelu Gorze stánał, iáko ná gorze Sion Báránek Apokáliptyczny, Niebem otoczony.

ránek ná gorze Sion, áliści záraz usłyszałem głos z Niebá, iáko głos wod wielu, iáko huk gromu, iáko dźwięk wdźięcznie brzmiącey Kápelli. Stánął Herbowny Pásterzá moiego IVNOSZA ná Krákowskim Wáwelu, iáko ná gorze Sion: *Super Sion, Montem Sanctum*, gdźie ták wiele Swiętych Páńskich rezyduie, gdźie tyle Krolow, Monárchow, Biskupow Mausolea liczemy: áż záraz przy Ingresśie Iego tá Swięta Gorá Wáwel, w Niebo przemieniona. Niebieskie tylko wydáie głosy, ktoremi go rozumne wody, gdy niema tudźież milczy Wisłá, wesołemi po Niebie okrzykámi sławia: *Aquæ multæ, populi multi.* Słusznie ápplauduia: *Sedenti in throno, & agno, benedictio, & honor, & gloria in sæcula.* Pánuiacemu ná Biskupim y Xiażęcym Máiestaćie, godnemu Niebá Báránkowi Błogosłáwieństwo, Honor, y sławá ná wieki, iák w Niebie. *Audivi vocem de cælo, tanquam vocem aquarum multarum.* A do tego práwie Niebieskim grzmotem, ná Salve *reboantibus tormentis.* Tá Prześwietnego Wáwelu Gorá Wielkie KONSTANTYNA, szczęśliwe FELICYANA Imię dźiś po obłokách y świećie rozniosłá: *Audivi tanquam vocem tonitrui magni.* Bá y Muzyká ledwie nie Anielska, przy

Leont: miłey zgodnych serc hármonii: *O quam pulchra est oris atq; cordis harmonia!* ow Iáná Swiętego koncert: *Dignus est Agnus accipere Honorem.* Honorowi y Sławie IVNOSZY wygráłá: *Audivi tanquam vocem Citharædorum: vocem de Cælo.* Przyznayże teraz KONSTANTYNOWI Bároniuszu, że zá nim wszystkie idą iák zá Słońcem Niebios obroty; że go nigdy bez promieni łask y szczodroty świát nie uyrzy,

nigdźie

nigdźie nie obaczy, tylko w Niebie, tylko *inter ſidera*; między wielkiemi Luminarzámi: *CONSTANTINVS, quaſi Sol, neminem præteribat, verùm in omnes, radios liberalitatis diffundebat.* Baronius.

Iuż śię nie pytay z Pſálmiſtą dworny Pánskich táiemnic Skrutatorze: *Domine, quis requieſcet in monte ſancto tuo?* A co to zá Gość dźiś w náſzym ſtánał Niebie? *Quis requieſcet?* Bo wnet usłyſzyſz: *Qui ingreditur ſine macula.* Ten Niebo, iáko ſwoie záiechał: ten do Niebá wiazd uczynił, kto dźiś z niewinnym IVNOSZĄ: *Candidus Agnus*, ſolenny do Wáwelu Krákowskiego Ingres odpráwił. Ten, *qui operatur Iuſtitiam*: nie tylko *Ius gladij* w dźiedźicznym trzymáiąc Xięſtwie, ále też záwſze w ſwoim IVNOSZY Niebieską piáſtuiąc Szalę, iáko żywa Spráwiedliwość, Kárdynálska Cnotá: *Aries donat ſua tempora Libræ*: Słowem ſpráwiedliwy KONSTANTYN: *Conſtantinus Iuſtitiæ fuit ſtudioſiſſimus.* Co po tych interrogácyách? *Quis requieſcet in monte Sancto Tuo?* kto z Tobą, Miłośćiwe Xiążę, ná tey Swiętey Polskiego Wátykánu Gorze, gdźie ták wielu Błogosłáwionych ſpoczywa, kto w tym Niebie rezydowáć będźie? gdźie Swięty Anteceſſor Twoy STANISŁAW, y po śmierći męczeńskiey, przy Anielskiey Muzyce y Aſſyſtencyi, po Biskupiu, Proceſſye iák w Niebie, zá Báránkiem odpráwuie; iáko świádczą domowe Hiſtorye: *quis requieſcet?* Oto gotowa odpowiedź: *Qui ingreditur ſine macula*: *Qui ſequuntur Agnum.* Káżdy dźiś ſprowádzone do śiebie Niebo, czyli śiebie w Niebie obaczy, kto tylko do Ingreſſu KONSTANTYNA y FELICYANA, iáko Owieczká należy do Páſterzá; kto zá tym Báránkiem w też tropy idźie: *Dux gregis inter Oves Agnus.*

Psal: 14. Lucanus. Chriſt: Longin: in Hiſt: Pol: Ovidius.

Ieżeli po tym poznamy Niebieskiego Páná, ná ſąd idącego z cáłym Niebem, że go poprzedzáć będą Krzyże: *Parebit ſignum filij hominis: tunc videbunt venientem in nubibus Cæli.* A iákże dźiśieyſzy KONSTANTYNA náſzego Miłośćiwy Ingres bez Niebá będźie? kiedy go nie tylko z Biskupim ná pierśiách, z Xiążęcym ná Mitrze Krzyżykiem widźiemy: ále też KONSTANTYNA Krzyż, znák zwyćięſtwá, dźiś ná WACŁAWA y FLORYANA złotem wyrobiony Chorągwiách, nád Wáwelem náſzym

Krzyż Wielkiego KONSTANTYNA ná Niebie kredenſuie tryumfálnemu Ingreſſowi J. O. Xiążęćiá I. Mći.

iáśnieie, z inskrypcyą Stylem Niebieskim nápiſána: *In hoc ſigno vinces.* Winſzuię Iáśnie Oświecone Xiążę, że ćię y ſam Wielkiego KONSTANTYNA Krzyż, z Hieroglyfikiem tryumfow y odważnego ſercá: *Abſit mihi gloriari niſi in Cruce*, ná Thron Xiążęcy y Biskupi wprowadza. A tym ſámym cáłe Niebo Tobie y nam podbija: *In hoc ſigno vinces.*

A czymże teraz, zá to, miła Polsko, Senatorá Twoiego? czym Prześwietny Wáwelu, Biskupá? Krákowskie, Sándomierskie, Lubelskie Woiewodztwo, czym Páſterzá? Siewierskie Xięſtwo, czym uregálizuieſz Páná? Wyſtáwił kiedyś Senat, y lud Rzymski Wielkiemu KONSTANTYNOWI w Rzymie *triumphalem Arcum*, ná znák wdzięczności, y podpiſał: *Magno CONSTANTINO Imperatori: Liberatori Vrbis: Fundatori quietis Romanæ.* My tryumfálnego nie zrzucamy Arkuſá, ále trochę odmienną potomnym wiekom zoſtáwuiemy ſubskrypcyą: *Secundo CONSTANTINO Principi; Liberatori Patriæ: Fundatori quietis Polonæ.* Drugiemu y nie mniey ſzczęśliwemu KONSTANTYNOWI, y owſzem ſzczęśliwſzemu, bo rázem FELICYANOWI, Iáśnie Oświeconemu Xiążęciu, Oyczyzny Liberátorowi, Fundatorowi Pokoiu, czy Niebá Polskiego. Przemowiłá kiedyś do Theodozyuſzá Ceſárzá Rzeczpoſpolita Rzymska (iáko świádczy *Pacatus*) cieſząc ſię z rządu y Pánowánia Iego: *Hanc mihi gratiam refers Theodoſi, quòd Te etiam felix deſideravi? quòd cùm me Nerva Tranquillus, amor generis humani Titus, pietate memorabilis Antoninus teneret; cum mænibus Auguſtus ornaret, legibus Hadrianus imbueret, finibus Trajanus augeret; parum mihi videbar beata, quia non eram Tua!* Coś podobnego dźiś do Ciebie Iáśnie Oświecone Xiąże Polská náſzá, y Diecezya Twoiá mowi: Miáłám ták wiele zacnych Biskupow y godnych Senatorow, ktorzy mię cnotą y náuką zdobili, ráda konſerwowáli y bronili. Otoli przećię: *Parum mihi videbar beata, quia non eram Tua!* Do konkluzyi poćiech, do iſtoty ſzczęśćia, do więkſzey sławy u poſtronnych Narodow, Twoiey mi ieſzcze nie doſtawáło Miłościwe Xiąże, Wielki Polski KONSTANTYNIE prezencyi, powagi, dźielności, y Páſterskiey opieki: *Parum mihi videbar beata, quia non eram Tua!*

Pacatus in Paneg: Theodoſii.

Przy

Przy Tobie KONSTANTYNIE ſtáteczna będźie Fortuná, Religia, y Honor Polski. Przy Tobie FELICYANIE wiązáć ſię będźie *Felicitas*, Pokoy, Zdrowie, y wſzytkich Dárow Boskich áffluencyia. Ná koniec, co Dawid do Sálomoná, to Polská do Ciebie Iáśnie Oświecone Xiąże mowi: *Det Tibi DEVS prudentiam*, (ná ktorey ći nigdy nie ſchodźiło) *ut regere poſſis*. Niech Duch Madrośći w Tobie ſwoię záłoży rezydencyią, z więkſzemi y obfitſzemi coraz łáskámi *ab alto* zſtępuiąc. My ſię ná koniec z tym proteſtuiemy: że tego, ktorego nam BOG, Cnotá, y Niebo zesłáło Páſterzá, w pámięći y w áffekćie chowáć będźiemy: *Diuq; nobis incolumem, diu felicem imperare Te, volumus. Princeps, in æternum vive!* żyi, pánuy iák naydłużey. To *unum omnium votum eſt, ſalus Principis!* Orat.

Do Ciebie záś Naywyżſzy Monárcho BOZE, pokorną ſupplikę od Wielkiego KONSTANTYNA Ceſárzá nápiſáną, zá Iáśnie Oświeconym Xiążęćiem Náſzym KONSTANTYNEM y FELICYANEM podáiemy: *O DEVS Clementiſſime! Te adoramus, & invocamus: ut Dominum Noſtrum CONSTANTINVM Superſtitem conſerves, illumq; adversùs omnia mala protegas, propter IESVM Chriſtum, Filium Tuum Vnigenitum.* Chriſtian. in Deſcript. Monarchiarum.

AMEN.

A ſi ad ſtomachum vomitiones, ſi ad aluum, fortem purgationem, velut eam quæ in venis, per vrinas debere vacuari admonet, docens nos diuerſos purgãdi modos, variaſque partes, quibus repurgari ille humor poſſit, prout in vna magis, quam in alia abundat parte, & prout ad hanc, non ad illam tẽdere videtur. A liene autem vbi fomes, & minera huius febris, per patentem ductum (de quo tamẽ ambigitur, cum Auicenna velit eſſe venam ſtephanicam, ſeu coronariam dictã, & Gal. in lib. de vſu partium vas dicat eſſe breue, ſeu venoſum a ſummo prope lienem ramo ad ventriculi fundum protenſum) humorem melancholicum, cuius metropolis lien eſt, tranſmitti ad ipſum vẽtriculum, vbi maxime progreſſo morbo iam multũ extenuatus fuerit, & natura ſuperior, nemo puto inficias ibit. Ex hoc velim obiter intelligas alterius quæſiti ſolutionem, quoniam & quæ ab B alijs affertur mihi non vndique placet, vtpote nimis communis, & quæ non tam quartanæ, quam quotidianæ etiam febri conuenire poteſt; ex qua nimirum cauſa in quartana appetitus ab initio diminutus ſit, & poſt initium maximus, vt experimento conſtat, & docuit Hipp. 7. epid. exemplo Oneſia nacti, & Polychari; reſpondetur enim a Mercuriali, & aliis, quia initio ventriculus oppletus eſt pituita, quæ appetitum hebetat, & qua conſumpta, progreſſu febris, appetitus excitatur; Verum huiuſce rei vera cauſa, ni fallor, eſt, quia progrediente quartana, humor melancholicus, qui iam incipit a natura expelli, a liene in vẽtriculũ reijcitur, qui cum auſterus ſit, & frigidus adſtringendo, & corrugãdo ventriculi os, appetẽtiam excitat, quæ torpet ante commeatum humoris, propter cauſas non ita ſupra allatas; ex ſola enim pituitoſorum ſuccorum conſumptione anorexia quidẽ ceſſaret, ſed nõn tã magna excitaretur appetentia. Quã propter puto ego C Gal. imperare ea, quæ vomitum prouocant in quartana, vt per os quoq; melancholici humoris febrem producentis portio extra feratur, ideoque ad validum, etiam vomitorium ex veratro albo deuenit, quod forte nimis alicui videri poſſet, ſi de expurgandis ſolum humoribus pituitoſis in ventre contentis intelligi vellet. Addamus, quod ſi Gal ad expurgandas tantum vẽtriculi cruditates vomitorium in quartana imperaſſet, multo ante morbi ſtatum id feciſſet, nec coctionis notas expectaſſet. Præterea id factum ab eo eſſet, ante quam diuretica præſcriberet, nõn poſt, quia cum diuretica calida ſint, tenuiumque partiũ, ideo non prius ſunt adhibenda, quam prima regio dicta excrementis vndique expiata ſit, ne ſecum illa rapiant, obſtructionemque augeant. Confirmat noſtram D ſententiam quod ſubiungit Gal eos, qui ad vomitum nõ ſunt idonei, quales qui preſſo, anguſtoque ſunt pectore quique vomere non conſueuerunt, vehementius per inferiora purgandos eſſe, ſupplendumq; per infernum ventrem, quod per vomitiones negatum eſt. Nam & hæc clare indicant ipſum ad humorem melancholicum reſpicere, non ad crudos primarum viarum ſuccos, quem pariter humorem deorſum ſemper ducendum eſſe vult, iuxta id quod ſupra ex eo, & Hipp. oſtenſum fuit, niſi tamen adeo feratur, quia tũc quo natura vergit, eo deducere oportet, quod miror non animaduertiſſe viros Clariſſimos. Ad id vero, quod obijci poſſet, quartanarios multos liberari vomitibus pituitoſis non melancho-

125

ſkich

wſzy

ili.

Mo

Swiętá MARYA M

NA NIES

℣. IEZU, MARY

Niech w ſercu &c.

℟. Amen.

℣. Boże poſpieſz ſię &c.

℟: Pánie pokwáp ſię &c.

℣. Chwałá Oycu,

℟. Iak byłá ná

H

Co

ley miłoś

ś mieczem

zona.